

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Petra Příhody a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: F. Č., zastoupený JUDr. Milošem Jirmanem, advokátem ve Žďáru nad Sázavou, Nádražní 21, proti žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina**, odbor sekretariátu ředitele a krajského živnostenského úřadu, Žižkova 57, Jihlava, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 11. 2008, čj. KUJI 80283/2008, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 27. 3. 2009, čj. 57 Ca 5/2009 - 8,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** právo na náhradu nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal prostřednictvím svého zástupce dne 20. 1. 2009 u Krajského soudu v Brně žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 11. 2008. Při podání žaloby nezaplatil soudní poplatek. Krajský soud žalobce vyzval usnesením ze dne 16. 2. 2009, čj. 57 Ca 5/2009 - 7, k zaplacení poplatku ve lhůtě 10 dnů a poučil jej o procesních následcích, pokud soudní poplatek ve stanovené lhůtě nezaplatí. Usnesení bylo doručeno zástupci žalobce dne 23. 2. 2009.

Ani žalobce, ani zástupce však soudní poplatek nezaplatili. Krajský soud proto usnesením ze dne 27. 3. 2009, čj. 57 Ca 5/2009 - 8, řízení zastavil. Usnesení nabylo právní moci dne 2. 4. 2009.

Proti usnesení krajského soudu brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, kterou podal u Krajského soudu v Brně dne 14. 4. 2009 a kterou krajský soud předložil Nejvyššímu správnímu soudu dne 3. 6. 2009.

Dne 9. 4. 2009 podal stěžovatel k poštovní přepravě kopii usnesení krajského soudu ze dne 16. 2. 2009, čj. 57 Ca 5/2009 - 7, opatřenou kolkovými známkami na uhrazení soudního poplatku ve věci 57 Ca 5/2009. Zásilku adresoval Krajskému soudu v Brně. Na okraj, bez vztahu k podstatě věci, je třeba poznamenat, že ze spisu vyplynulo, že provozovatel poštovní služby ji nesprávně doručil dne 10. 4. 2009 Okresnímu soudu ve Žďáru nad Sázavou, který ji proto dne 15. 4. 2009 zaslal Krajskému soudu v Brně. Zásilka byla krajskému soudu dodána dne 16. 4. 2009. Ten vzhledem k pochybení provozovatele poštovních služeb považoval za den doručení 10. 4. 2009.

Stěžovatel v kasační stížnosti nesouhlasí s tím, že krajský soud zastavil řízení kvůli nezaplacení soudního poplatku. Dle stěžovatele je rozhodnutí krajského soudu nezákonné.

Stěžovatel namítá, že krajský soud neměl řízení zastavit, protože výzvu k zaplacení soudního poplatku nedoručil stěžovateli, ale pouze jeho zástupci. Stěžovatel odkázal na nálezný Ústavního soudu ze dne 17. 1. 2002, sp. zn. III. ÚS 169/01, ze kterého vyplývá, že soud má povinnost doručit výzvu i žalobci. Pokud by tak neučinil, zasáhl by do práva na soudní ochranu proti rozhodnutí orgánu veřejné správy, protože soudy ve správním soudnictví nemají žádnou možnost přihlídnout k dodatečnému zaplacení soudního poplatku.

Stejný právní názor jako Ústavní soud dle stěžovatele vyslovil i Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 30. 9. 2003, sp. zn. 5 Afs 4/2003, a ze dne 29. 3. 2007, sp. zn. 5 Afs 112/2006.

Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V projednávané věci jsou sporné dvě otázky. První z nich spočívá v tom, zda je nutné výzvu k zaplacení soudního poplatku, pokud je účastník zastoupen, doručit nejen zástupci, ale také účastníkovi. V souzené věci totiž doručil krajský soud výzvu pouze zástupci. Druhou spornou otázkou je určení posledního dne, ve kterém lze poplatek dodatečně uhradit. Stěžovatel zaplatil soudní poplatek až po tom, co usnesení soudu o zastavení řízení nabylo právní moci.

Ve věci doručování výzvy k zaplacení soudního poplatku odkázal stěžovatel na rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 169/01 a Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 Afs 4/2003. Ta se ale týkají doručování výzvy k zaplacení soudního poplatku před přijetím zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního. Dále odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 Afs 112/2006.

Od 1. 1. 2003 (tedy od účinnosti s. ř. s.) došlo k novelizaci zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, a mimo jiné i § 9 odst. 7 tohoto zákona. Ten stanoví, že soud, který vydal usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku, toto usnesení zruší, je-li

poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. I ve správním soudnictví je tedy možné zaplatit soudní poplatek dodatečně.

Jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 22. 6. 2005, čj. 3 As 55/2004 - 52: *„Rozšířený senát je názoru, že placení soudního poplatku není úkonem, který by musel vykonat účastník osobně, nýbrž že se jedná o úkon, který může vykonat jeho zástupce. Z žádného ustanovení zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, neplyne povinnost poplatníka osobně zaplatit soudní poplatek. Jde proto o zastupitelné jednání a nedostatek osobního prvku jednajícího nezpůsobuje neplatnost či neúčinnost tohoto jednání. Účinky doručení usnesení o povinnosti zaplatit soudní poplatek nastávají proto u zastoupeného účastníka řízení doručením tohoto usnesení jeho zástupci.*

„Z hlediska ochrany účastnických práv jsou přípustnost podání kasační stížnosti i reálná možnost napravit opomenutí při placení soudního poplatku dodatečně (i když logicky nikoliv neomezeně) dostatečnými prostředky soudní ochrany těchto práv a nadále není nutné, aby i za účinnosti nové úpravy správního soudnictví bylo nutno doručovat výzvu k zaplacení soudního poplatku jak zástupci účastníka (v případě, že ho účastník má), tak i účastníku samotnému.“

S tímto názorem rozšířeného senátu se ztotožnil i Ústavní soud v plenárním nálezu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 2/07. Uvedl: *„..postup soudu, který výzvu k zaplacení soudního poplatku ze správní žaloby zaslal pouze stěžovateli advokátovi a nikoliv i jemu samotnému, odpovídal pravidlům doručování, jak byla nastavena v § 42 soudního řádu správního ve spojení s § 49 odst. 1 občanského soudního řádu, ve znění do nabytí účinnosti zákona č. 555/2004 Sb.“*

Krajský soud tedy nepochybil, pokud výzvu k zaplacení soudního poplatku zaslal pouze zástupci stěžovatele.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval druhou spornou otázkou týkající se dodatečného zaplacení soudního poplatku.

Rozšířený senát v rozsudku ze dne 22. 6. 2005, čj. 3 As 55/2004 - 52, uvedl: *„Názor o zastupitelnosti úkonu spočívajícího v zaplacení soudního poplatku, a z toho vyplývající povinnost doručení výzvy pouze zástupci účastníka za stávající úpravy správního soudnictví nemá za následek omezení přístupu k soudu, neboť existuje možnost zohlednit dodatečné zaplacení soudního poplatku účastníkem a v řízení pokračovat; jinými slovy řečeno – právem chráněným na ústavní rovině je zde možnost účastníka i v případě, kdy ani na výzvu soudu soudní poplatek nezaplatí a soud v důsledku toho rozhodne o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, tento důsledek zvrátit svojí dodatečnou aktivitou (dodatečným zaplacením soudního poplatku) do nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení.“*

Ústavní soud ve shora citovaném nálezu dále uvedl: *„V době před přijetím zákona č. 150/2002 Sb., o soudním řádu správním, podstata problému spočívala v celkové koncepci správního soudnictví, která neumožňovala zohlednit dodatečné uhrazení poplatku a v řízení pokračovat. Oproti předcházející právní úpravě, kdy bylo možno poplatek ze správní žaloby dodatečně zaplatit jen ve lhůtě stanovené soudem ve výzvě, se nyní výzvou stanovená lhůta*

fakticky prodlužuje ještě o dobu, kterou bude správnímu soudu trvat vydání usnesení, resp. jeho doručení, což není dle přesvědčení Ústavního soudu doba zanedbatelná.“

Účastník může tedy odvrátit účinky nezaplacení soudního poplatku tím, že jej zaplatí v době do nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení. Tak tomu v posuzované věci nebylo. Ze spisu totiž vyplývá, že rozhodnutí o zastavení řízení nabylo právní moci dnem 2. 4. 2009 a stěžovatel soudní poplatek zaplatil až 10. 4. 2009, tedy osmý den po nastalé právní moci tohoto usnesení.

Nejedná se proto o stejný případ jako ve věci sp. zn. 5 Afs 112/2006, na kterou stěžovatel odkazoval. Zde účastník zaplatil soudní poplatek ve stejný den, ve který nabylo usnesení o zastavení řízení právní moci. Protože stěžovatel v nyní posuzované věci tak učinil až osm dní po tom, co usnesení krajského soudu nabylo právní moci, nelze použít § 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb.

Usnesení krajského soudu nebylo nezákonné, Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 *a contrario* za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému, který by měl právo na náhradu nákladů řízení, Nejvyšší správní soud jejich náhradu nepřiznal, neboť z obsahu spisu nevyplývá, že by mu nad rámec běžné úřední činnosti jakékoliv náklady řízení vznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. srpna 2009

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu